

SVETLÁ A TIENE CIVILIZÁCIE

Pre 9. ročník ZŠ

Tematický celok: Svet po druhej
svetovej vojne

ATÓMOVÝ VEK

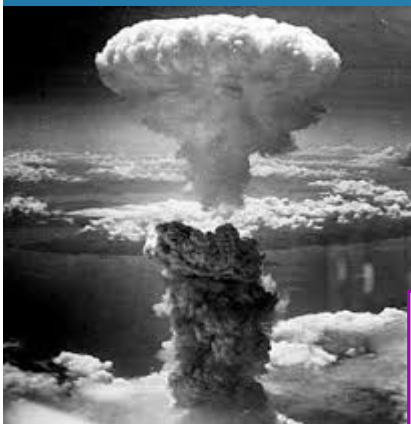

Veda mala a má v rukách po prvý raz prostriedky, ktoré by mohli **zničiť svet**

Atómová bomba

- ▶ **Atómová energia** a jej mierové využitie dlho ostávalo spojené s predstavou **vojny** => **obavy zo zneužitia** na vojenské účely => Hirošima a Nagasaki...

Atómový hríb nad Hirošimou

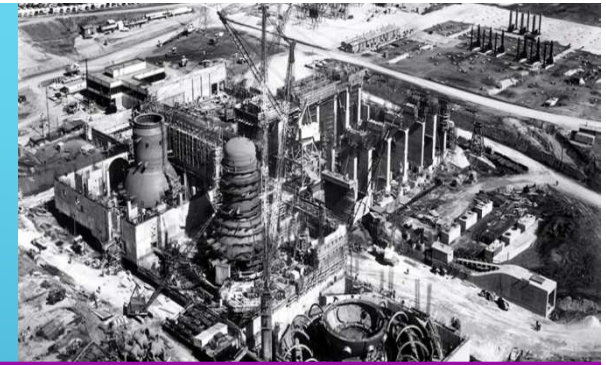
MIEROVÉ VYUŽITIE ATÓMOVEJ ENERGIE

Trvalé nebezpečenstvo

Havárie atómových elektrární =>
zamorenie vody, pôdy, vzduchu,
ohrozenie životov ľudí a zvierat

2011

Japonsko: jadrová elektráreň
Fukušima – havária, kt. vyvolalo
zemetrasenie v dôsledku tsunami

- ▶ Postupne sa energia získavaná
štiepením jadra atómu začala využívať
aj na mierové účely → napr. **ATÓMOVÉ
ELEKTRÁRNE** => **riziká...**

1986

Ukrajina/ZSSR/černobyľská
jadrová elektráreň po havárii

Zlyhal ľudský faktor

ČERNOBYL'

- ▶ Rok 1986, Ukrajina → neďaleko mesta **Pripjat'** → **havária jadrovej elektrárne Černobyl'** => niekoľko stoviek mŕtvych (oficiálne) a zamorenie veľkého územia => ZSSR, stredná Európa...

Len na porovnanie **pri havárii Černobyl'u** uniklo asi **40 až 50 krát väčšie množstvo rádioaktivity ako v Hirošime**

KU HVIEZDAM I.

USA a ZSSR rátali s prenesením vojnového konfliktu do vesmíru => preto rozvoj **KOZMONAUTIKY**

- ▶ Vedecký výskum a súperenie superveľmocí => **STUDENÁ VOJNA**, umožnil postupne prenikať do vesmíru
- ▶ KOZMICKÝ VEK = **r. 1957** >>> **ZSSR** = prvá umelá družica Zeme = **Sputnik 1**

ZSSR - 1957

Lajka, prvý pes vo vesmíre;
Sputnik 2...zahynula niekoľko hodín po štarte → kyslík

Guľa s priemerom 58 cm
nevážila viac ako 87 kg

Zahynul pri cvičnom lete

KU HVIEZDAM II.

Gagarin bol prvý človek, ktorý sa z vesmíru aj vrátil...

Vyznamenanie: **hrdina ZSSR**

- ▶ **Prvým človekom vo vesmíre** sa stal sovietsky kozmonaut **Jurij Gagarin**, ktorý **v r. 1961** na kozmickej lodi **Vostok 1** obletel Zem...
- ▶ **V r. 1962** obletel Zem aj Američan **John Glenn**...

J. Gagarin

USA - 1962

John Glenn

ZSSR - 1965

Valentina Tereškovová:
prvá žena vo vesmíre

USA DOBYLI MESIAC

N. A. Amstrong

M. Collins

E. Aldrin

Prvý Slovák vo vesmíre

Ivan Bella

1999

- ▶ V r. 1969 traja Američania vo vesmírnej lodi Apollo 11 prvý raz v histórii pristáli na Mesiaci...

prvý človek na mesiaci

N. A. Amstrong

„Je to len malý krok pre človeka, ale veľký skok pre ľudstvo“

PRVÝ ČECHOSLOVÁK VO VESMÍRE

V. Remek

- ▶ V roku **1978** vyletel do vesmíru **prvý kozmonaut z ČSSR** → **Vladimír Remek...**
- ▶ **ČSSR** sa stala **treťou krajinou sveta**, ktorej občan sa dostal do kozmu...

V. Remek

SVET = GLOBÁLNA DEDINA

- ▶ Druhá polovica 20. stor => VEDECKÁ REVOLÚCIA
- ▶ **Kybernetika** – **prvé PC** začali vznikať **po II. svetovej vojne** a boli pomalé, hlučné a obrovské...
- ▶ Prudký rozvoj **elektroniky a informatiky** sa začal **v 90. rokoch 20. stor**

Rýchla dostupnosť informácií, masové využívanie rovnakého spotrebného tovaru, rýchle presuny... svet sa akoby zmenšil a civilizačne zjednotil => **GLOBALIZÁCIA**

1946

ENIAC

Prvý pc na svete
...vyrobený v USA

11. SEPTEMBER 2001 - USA

Deň, ktorý poznačil 21. storočie

- ▶ **11. septembra 2001** do mrakodrapov Svetového obchodného centra /WTC/, pýchy amerického obchodu vrazili dve unesené dopravné lietadlá s cestujúcimi ...obe budovy sa zrútili
- ▶ Tretie unesené lietadlo letelo na americký Pentagon
- ▶ Štvrté havarovalo neďaleko Pittsburgu

Najhľadanejší terorista sveta...
V roku 2011 ho Američania zabili

Usáma bin Ládin

Vodca teroristických skupín al – Káida
organizátor teroristických útokov

EKOLÓGIA

- ▶ Ľudia si stále viac a viac uvedomujú význam slova **EKOLÓGIA** => ekologické katastrofy 21. stor. = **zamorenie ovzdušia, úhyn zvierat, znečistenie vôd, výruby lesov (pralesov), likvidácia jadrového odpadu, hlady skládok...**toto všetko je alarmujúci jav v 21. stor. Môže mať fatálne následky

EKUMENIZMUS

- ▶ Asi v 60 rokoch 20. stor. sa mení aj katolícka cirkev = moderný svet =>

EKUMENIZMUS = zmierenie rôznych náboženstiev na báze humanity...

- ▶ Jedným z nositeľov tejto myšlienky ekumenizmu bol aj pápež **Ján Pavol II.**

